УДК 657.471

С. М. Халатур,
 д. е. н., професор, в. о. завідувача кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
 Дніпровський державний аграрно-економічний університет
 ORCID ID: 0000-0001-8331-3341

О. В. Гончаренко,
 д. е. н., професор, професор кафедри економіки,
 Дніпровський державний аграрно-економічний університет
 ORCID ID: 0000-0001-6410-4966

Н. Д. Хомук,
 студентка гр. МзФБСз-1-20, Дніпровський державний
 аграрно-економічний університет
 ORCID ID: 0000-0002-7551-0967

DOI: 10.32702/2306-6806.2022.1.39

ІНСТРУМЕНТАРІЙ ФІНАНСОВОГО ІНЖИНІРИНГУ ДЛЯ КОМПЛЕКСНОЇ ОЦІНКИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВ

S. Khalatur,
 Doctor of Economic Sciences, Professor, Head of the Department of Finance,
 Banking and Insurance, Dnipro State Agrarian and Economic University

O. Honcharenko,
 Doctor of Economic Sciences, Professor, Professor of the Department of Economics,
 Dnipro State Agrarian and Economic University

N. Homuk,
 Student of gr. MGFBSz-1-20, Dnipro State Agrarian and Economic University

FINANCIAL ENGINEERING TOOLS FOR COMPREHENSIVE ASSESSMENT OF FINANCIAL STATUS OF ENTERPRISES

Метою цієї роботи було розглянути концепцію, інструменти, характер, застосування та драйвери зростання фінансового інжинірингу в рамках оцінки фінансового стану підприємства. Фінансовий інжиніринг обґрунтовується як мультидисциплінарне дослідження, яке застосовує інструментарій математики, методики інженерії, економічні принципи та фінансові теорії як рішення проблем у фінансах та як допомогу фінансовим рішенням суб'єктів господарювання. Фінансовий інжиніринг відіграє значну роль на будь-якому підприємстві та здійснює значний вплив на фінансовий стан підприємств. Проте варто зазначити, що на ринках капіталу не вистачає фінансово-інженерних продуктів, як-от: деривативи. Фінансовий інжиніринг може бути застосований у сфері ціноутворення похідних фінансових інструментів, корпоративних фінансів, управління портфелем, управління ризиками, вартість опціонів. Крім того, спеціалісти з фінансового інжинірингу займаються фінансовим моделюванням, фінансовим аналізом, прогнозуванням ринку, комп'ютерним програмуванням, управлінням фінансовими ризиками, а також вони діють як інвестиційні менеджери, банкіри чи трейдери.

As part of improving the company's financial condition, improving the use of financial engineering tools should be an important part of its business plan. One of the goals of sustainable development of the enterprise can be defined as economic stabilization. The company's development policy determines which activities will ensure economic stability, and what goals need to be achieved to enhance long-term economic growth. Financial information helps managers use data to make decisions. Lack of financial information for users can lead to inefficient investment decisions, so financial reporting is becoming increasingly popular in the commercial activities of the enterprise.

The purpose of this work was to consider the concept, tools, nature, applications and drivers of financial engineering growth in assessing the financial condition of the enterprise. It is necessary to define economic

entities as the core of economic and financial stability of the national economy and the basis for market relations, as any product, service, national wealth, income is created by enterprises and organizations, and income is distributed through redistribution to society, community, workers and investors. Financial engineering is justified as a multidisciplinary study that uses mathematical tools, engineering techniques, economic principles and financial theories as solutions to financial problems and as an aid to financial decisions of economic entities. Financial engineering plays a significant role in any enterprise and has a significant impact on the financial condition of enterprises. However, it should be noted that there is a shortage of financial and engineering products, such as derivatives, in the capital markets. Financial engineering can be applied in the field of pricing of derivative financial instruments, corporate finance, portfolio management, risk management, option value. In addition, financial engineers are involved in financial modeling, financial analysis, market forecasting, computer programming, financial risk management, and act as investment managers, bankers or traders.

Ключові слова: фінансовий стан, фінансові інструменти, економічна ефективність, прибутковість, підприємство.

Key words: financial condition, financial instruments, economic efficiency, profitability, enterprise.

ВСТУП

У рамках покращення фінансового стану підприємства, важливою частиною його бізнес-плану має стати покращення використання інструментарію фінансового інжинірингу. Однією з цілей сталого розвитку підприємства можна визначити економічну стабілізацію. Політика розвитку підприємства визначає, які напрями діяльності будуть забезпечувати економічну стійкість, і які цілі потрібно досягти для посилення довгострокового економічного зростання.

Фінансова інформація допомагає управлінцям використовувати дані для прийняття рішень. Відсутність фінансової інформації для користувачів може спричинити неефективні інвестиційні рішення тому фінансова звітність стає все більш затребуваною в комерційній діяльності підприємства. Фінансовий стан підприємств розглядається як база економічної стабілізації. Економічна, особливо фінансова, стабільність підприємства визначається як забезпечення стабілізації та зростання, що виключає потенційні ризики бізнесу в галузі. Фінансова стабільність описує співвідношення рівності активів та джерел їх утворення, і відрізняється від концепції платоспроможності, яка оцінює стан поточних активів та короткострокових зобов'язань суб'єктів господарювання. Таким чином, у цій статті вивчаються можливості полегшення управління процесом прийняття рішень стосовно покращення фінансового стану підприємств шляхом оцінки ефективної структури активів і джерел, показників фінансової стабільності та інструментів фінансового інжинірингу.

Необхідно визначити суб'єкти господарювання як ядро економічної та фінансової стабільності національної економіки та основу розвитку ринкових відносин, оскільки будь-який продукт, послуга, національне багатство, дохід створюється на підприємствах та організаціях, а дохід розподіляється шляхом перерозподілу суспільству, громаді, працівникам та інвесторам.

Оскільки світ стає все більш глобалізованим, то й проблеми підприємств потребують все більш удосконалених методів оцінки та прийняття рішень. Це викликало потребу у вивченні різноманітних інструментів, моделей, знання, теорії для вирішення проблем фінансового стану підприємств, особливо з використанням кількісних підходів. Фінансовий інжиніринг як міждисциплінарна галузь спирається на фінансову математику, чисельні методи та комп'ютерне моделювання для оцінки фінансово-господарської діяльності, хеджування та інвестиційних рішень, а також управління фінансовими ризиками [2; 4; 6; 11].

Звідси випливає необхідність дослідження інструментарію фінансового інжинірингу для оцінки фінансового стану підприємства. Тому ця стаття має на меті

теоретично дослідити концепцію, інструменти, природу, застосування та драйвери зростання фінансового інжинірингу.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Проблемам оцінки та удосконалення фінансового стану підприємств присвячені праці багатьох науковців.

Osouha J. визначає фінансовий інжиніринг як використання фінансових інструментів для реструктуризації наявного фінансового профілю підприємства у такий, який має більш бажані властивості. Фінансовий інжиніринг поєднує вивчення обчислювальної математики з економікою та кількісними методами у фінансах [11].

Вчені Mazin A.M., Al Janabi займалися розробкою методики оптимізації для оцінки лімітів зниження ризику та фінансових портфелів для інвестування в умовах кризових прогнозів із застосуванням значущих фінансових та операційних обмежень [9].

Вчені Muhammad Ishfaq Ahmad, Muhammad Akram Naseem, Ramiz ur Rehman, Rizwan Ali, Suhaib Mazoor стверджують, що належне корпоративне управління було на порядку денному компаній протягом останніх двох десятиліть. Науковцями було виявлено, що існує значний позитивний зв'язок між різноманітністю правління та фінансовими показниками. Більше того, розмір правління, засідання ради та освіта генерального директора мають значний позитивний вплив на фінансові результати підприємств [10].

Таким чином, потребує подальшого дослідження та вивчення інструментарію фінансового інжинірингу для комплексної оцінки фінансового стану підприємств.

МЕТА ДОСЛІДЖЕННЯ

Метою дослідження є розгляд та обґрунтування концепції, інструментів, характеру, застосування та драйверів зростання фінансового інжинірингу в рамках оцінки фінансового стану підприємства.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Фінансовий інжиніринг є корисним інструментом економічного планування і фактично інструментом економічної трансформації. Фінансовий інжиніринг зазвичай використовується для оцінки цінних паперів та управління ризиками, фінансового менеджменту, страхування, оподаткування та інших програм фінансових рішень. Фінансовий інжиніринг можуть застосовувати окремі підприємства, він також може бути використаний місцевими, державними органами виконавчої влади у плануванні своєї економічної діяльності, управлінні іноземними резервами та експортом товарів, управлінні ризиками та ряду інших завдань. Фінансовий інжиніринг

Таблиця 1. Показники діяльності суб'єктів господарювання, згруповані за спеціальними агрегаціями, передбаченими у Регламенті (ЄС) № 251/2009 стосовно структурної статистики підприємств у 2010–2020 роках

Роки	Кількість діючих суб'єктів господарювання, одиниць	Кількість зайнятих працівників у суб'єктів господарювання, тис. осіб	Кількість найманих працівників у суб'єктів господарювання, тис. осіб	Обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг) суб'єктів господарювання, млн грн	Додана вартість за витратами виробництва суб'єктів господарювання, млн грн
Усього					
2010	2183928	10772,8	8845,8	3596646,5	...
2011	1701620	10164,5	8757,9	4202455,2	...
2012	1600127	9957,6	8620,3	4459818,8	...
2013	1722070	9729,1	8279,4	4334453,1	1038411,3
2014	1932161	8796,7	7100,0	4459702,2	1293595,5
2015	1974318	8180,0	6437,6	5556540,4	1396286,2
2016	1865530	8108,3	6461,9	6726739,8	1805589,1
2017	1805059	8141,0	6575,9	8312271,9	2257297,4
2018	1839593	8532,5	6959,9	9966804,5	2510656,6
2019	1941625	9017,8	7291,1	10524112,8	2973636,2
2020	1973577	8931,9	7254,4	11062297,1	3140864,4
Зміна, %	90,37	82,91	82,01	307,57	-
Інформаційно-комунікаційні технології					
2010	53643	250,3	204,0	68393,7	...
2011	51611	250,4	206,6	82502,2	...
2012	62896	250,1	194,8	96126,0	...
2013	81461	266,0	193,3	101816,8	42348,6
2014	108661	273,8	173,4	118716,6	51298,3
2015	109712	245,1	143,3	157882,8	56418,5
2016	123440	252,8	137,1	206869,9	80256,7
2017	140183	267,5	136,2	263376,4	100113,9
2018	166715	294,3	137,3	335705,0	117981,5
2019	196239	331,5	142,9	392757,4	131037,9
2020	223018	355,8	144,6	464128,5	172829,5
Зміна, %	415,74	142,15	70,88	678,61	-

Джерело: складено авторами за даними Державної служби статистики України [1].

об'єднує або поділяє наявні фінансові активи, створюючи нові фінансові продукти.

Фінансовий інжиніринг також має на меті розділити ризик і прибуток, компоненти фінансових продуктів (інструментів) та пропозицію, яка найкраще підходить до профілю ризику та прибутку інвестора. Фінансовий інжиніринг може надати експертизу для проведення регуляторних реформ під час фінансової кризи. Фінансовий інжиніринг надає потенціал для зменшення коливань споживання та меншого впровадження технологій управління ризиками протягом окремих сезонів [3; 6; 12].

Фінансовий інжиніринг також розглядається як дисципліна, що займається створенням нових та покращенням існуючих фінансових продуктів за допомогою інноваційного дизайну або переупакування наявних фінансових інструментів. Фінансовий інжиніринг як поширений процес охоплює всі проекти інноваційних фінансових інструментів, фінансування угод злиття та поглинання, корпоративної реструктуризації, стратегії торгівлі деривативами. Фінансовий інжиніринг та його інноваційні продукти зіграли важливу роль у розширенні джерел фінансування та задоволення вимог інвесторів та емітентів. Однак сфера фінансового інжинірингу потребує значно більшого розвитку, щоб забезпечити більш широкий вибір інвестиційних продуктів для інвесторів та більший вибір фінансування для підприємств. Продукція фінансового інжинірингу використовується при оцінці ефективності використання деривативів на ринку капіталів, фондовому ринку та інших базових ринках. Спеціалісти з фінансового інжинірингу відповідають за поєднання, дослідження, розробку та впровадження низки інноваційних фінансових інструментів для комерційного використання [8; 10–12].

Підприємства відіграють ключову роль у стимулюванні та підтриманні економічного зростання та розвит-

ку національної економіки України. Суб'єкти господарювання здійснюють широкий внесок у створення робочих місць, розвиток та продуктивність фінансово-господарської діяльності, що є життєво важливими для національної економіки України. У таблиці 1 розглянуто показники діяльності суб'єктів господарювання, згруповані за спеціальними агрегаціями, передбаченими у Регламенті (ЄС) № 251/2009 стосовно структурної статистики підприємств у 2010–2020 роках.

Інструменти фінансового інжинірингу сприймаються як драйвери економічного зростання і з огляду на їх гнучкість в адаптації до умов бізнес-середовища, суб'єкти господарювання покликані покращити свою конкурентоспроможність та результативність, якщо вони хочуть відігравати значну роль на ринках. Проте з появою нових технологій та глобалізацією, економічне та соціальне середовище, в якому управлінці приймають фінансові рішення, розвивається, і ця зміна здійснюється шляхом постійної еволюції технологій, що призводить до швидкого зростання та вдосконалення фінансових систем. Отже, серед перешкод, що стоять перед зростанням продуктивності підприємств є брак знань, навичок, ставлення та обізнаності, необхідних для управління фінансами підприємства. В таблиці 2 проаналізовано показники діяльності суб'єктів господарювання по виробництву з використанням високих технологій та технологій середнього рівня у 2010–2020 роках.

Існує багато широко використовуваних методів оцінки вартості підприємства, в яких оцінка ринкового законодавства застосовується до компаній, що перебувають на біржі, чиї акції можна вільно торгувати на ринку капіталів. Якщо інвестори вважають, що майбутні результати діяльності підприємств будуть кращими, ніж на середньому рівні, то співвідношення ціни і прибутку підприємства може бути вищим у розумному діапазоні.

Таблиця 2. Показники діяльності суб'єктів господарювання по виробництву з використанням високих технологій та технологій середнього рівня у 2010–2020 роках

Роки	Кількість діючих суб'єктів господарювання, одиниць	Кількість зайнятих працівників у суб'єктів господарювання, тис. осіб	Кількість найманих працівників у суб'єктів господарювання, тис. осіб	Обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг) суб'єктів господарювання, млн грн	Додана вартість за витратами виробництва суб'єктів господарювання, млн грн
Виробництво з використанням високих технологій					
2010	2352	126,0	124,8	23737,7	...
2011	2246	130,7	129,6	32324,9	...
2012	1549	132,6	131,8	34820,6	...
2013	1562	128,9	128,2	35714,0	21496,3
2014	1558	118,0	117,2	40349,0	22437,4
2015	1639	107,8	107,1	50496,3	25723,6
2016	1449	104,1	103,2	57800,2	32757,4
2017	1467	103,9	103,1	69176,4	35617,9
2018	1528	96,6	95,8	76145,3	32142,3
2019	1610	96,7	95,7	75375,8	32578,8
2020	1640	89,6	88,8	79118,6	36215,2
Зміна, %	69,73	71,11	71,15	333,30	#ЗНАЧ!
Виробництво з використанням технологій середньонизького рівня					
2010	50454	744,4	707,1	386437,5	...
2011	42241	701,7	672,6	460732,1	...
2012	38130	683,9	656,0	403071,2	...
2013	40992	645,2	616,3	377703,4	61050,0
2014	43629	565,8	532,5	411502,5	90407,7
2015	43914	516,3	482,5	495781,2	91758,6
2016	41014	488,5	457,2	562122,2	108375,0
2017	39298	480,2	451,3	740732,7	166013,3
2018	39324	485,8	458,2	897773,4	186129,6
2019	40252	471,2	439,8	823777,7	154609,6
2020	39276	454,3	427,8	806688,2	193335,8
Зміна, %	77,85	61,03	60,50	208,75	#ЗНАЧ!

Джерело: складено авторами за даними Державної служби статистики України [1].

Причини, чому бізнесмени приймають невідповідні, неадекватні та неефективні фінансові рішення, пов'язані з відсутністю особистих фінансових знань і часу, щоб використовувати фінансовий менеджмент, складність фінансових операцій, а також різновиди фінансових продуктів і послуг. Науковці та фахівці підкреслюють необхідність фінансової культури керівників підприємств [3; 5; 7; 9; 11; 12]:

- потреба у фінансовій культурі серед підприємців та власників бізнесу стала темою, яка цікавить у результаті зміни фінансового середовища;

- фінансова культура важлива для прибутковості та зростання ефективності фінансово-господарської діяльності підприємств, які показали, що відсутність фінансової культури викликає бізнес-невдачі в усьому світі;

- фінансова освіта є одним із факторів, що позитивно впливають на зростання прибутковості та удосконалення фінансово-господарської діяльності підприємств, оскільки підприємці з достатньою фінансовою культурою краще здатні адаптувати свій бізнес до мінливого бізнес-середовища;

- фінансова культура допомагає надати підприємцям фінансові знання необхідні для складання бюджету підприємств, створення планів і отримання фінансових знань та навичок для досягнення фінансових цілей діяльності.

Далі розглянуто та обґрунтовано наявні способи покращення фінансового стану підприємства:

1. Консультація професіонала, який має компетенції знайти способи покращити фінансовий стан досліджуваного підприємства, або запропонувати варіанти отримання внутрішнього чи зовнішнього фінансування.

2. Повернути заборгованість, непогашені платежі. Кожному підприємству потрібно мати договори купівлі-продажу, перш ніж здійснювати продажі. Це надає покупцеві умови підприємства, зокрема: термін погашен-

ня боргів; будь-які відсотки, які будуть застосовуватися до прострочених платежів.

3. Зменшення або перегрупування витрат на основі організації плану відстрочення чи періодичних платежів для більших витрат, зміни страхових компаній, банків або постачальників для отримання кращих угод, зміна кількості акцій, які купує підприємство, перехід на дешевші варіанти витратних матеріалів.

4. Продаж непотрібних активів може стати хорошим способом отримати грошові кошти та зменшити витрати на зберігання. Доцільно розглянути можливість оренди основних засобів підприємства. Це допоможе розподілити витрати на більш тривалий період.

5. Пропонувати знижки постійним покупцям або підвищувати ціни. Застосовувати знижки на продукти або послуги за повною ціною до надлишків запасів або знятих з виробництва продукції. Підвищення цін є варіантом, якщо підприємство стикається зі зростанням витрат. Незалежно від того, пропонує підприємство знижки чи підвищує ціни, доцільно переконатися про дотримання законодавства про ціни.

6. Консолідувати борг: на основі аналізу поточних заборгованостей підприємства, оцінити чи можливо об'єднати їх у продукт із низькими відсотками та низькими комісіями.

7. Використовувати нові маркетингові прийоми, зокрема використання Інтернету та соціальних мереж може бути дешевшим і ефективнішим способом донести повідомлення до цільової аудиторії.

8. Запропонувати додаткові варіанти оплати клієнтам. Пропозиція додаткових варіантів оплати може відкрити нові ринки та збільшити прибуток.

9. Шукати державні дотації. Підприємство може мати право на отримання гранту за деяких обставин, зокрема для бізнесу: розширення, дослідження та розробок, інновацій, експорту.

Рис. 1. Драйвери зростання фінансового інжинірингу

10. Відстежувати грошові потоки підприємства для планування покриття своїх витрат, покращувати грошовий потік підприємства. Аналіз індикаторів фінансового стану — це інструмент, який допомагає підприємствам зрозуміти фінансову інформацію, а також допомагає визначити складну фінансову ситуацію [2; 4; 8; 9; 10; 13].

Сфера фінансового інжинірингу допомагає в аналізі та оцінці ефективності фінансово-господарської діяльності підприємств, на додаток до фінансових теорій, різні галузі досліджень вносять свій вклад у цю область. Отже, сфера фінансового інжинірингу значно розширилася в міру того, як він досліджує структуровані продукти, ризик-менеджмент, ринкові механізми, інвестиції та інше.

Інструменти, необхідні для фінансового інжинірингу, поділяються на два типи, а саме: концептуальні та фізичні інструменти. Концептуальні інструменти — це набори концепцій та ідей, які лежать в основі фінансів як формальної дисципліни. Приклади концептуальних інструментів є такі поняття, як бухгалтерські записи, теорія хеджування, теорія оцінки, портфельна теорія, аналіз ризиків і доходів, оподаткування бізнесу, процентні ставки та валютні курси, спекуляція, арбітраж та ефективність ринку. Навпаки, фізичні інструменти — це спеціальні процеси та інструменти, які в комбінації використовуються спеціалістами з фінансового інжинірингу для виконання конкретного завдання або досягнення певної мети. Процеси включають різні торгові механізми та методи, як-от: інструменти включають різні цінні папери, такі як ф'ючерси, свопи, опціони, та акції. Це означає, що продукти фінансового інжинірингу переважно похідні. Похідні фінансові інструменти відносяться до цінних паперів, які отримують свою вартість з базових цінних паперів або активів. Приклади включають ф'ючерси, форварди, опціони, свопи тощо.

Драйвери зростання фінансового інжинірингу — це фактори, які сприяють розвитку підприємства та зміцненню його фінансового стану. Ці мотивуючі фактори, як показано на рисунку 1, як правило, групуються вченими у два класи, а саме: фактори зовнішнього середовища та внутрішньофірмові фактори.

Фактори зовнішнього середовища (зовнішні фактори) — це фактори, які є зовнішніми для підприємства і не піддаються контролю з боку підприємства, але вони впливають на результати діяльності фірми. З іншого боку, внутрішньофірмові фактори (внутрішні фактори), просто відносяться до факторів, які є внутрішніми для підприємства і на які фірма може застосовувати певний рівень контролю [11; 13].

Фінансовий інжиніринг може бути застосований у сфері ціноутворення похідних фінансових інструментів, корпоративних фінансів, управління портфелем, управління ризиками, вартість опціонів. Крім того, спеціалісти з фінансового інжинірингу займаються фінансовим моделюванням, фінансовим аналізом, прогнозуванням ринку, комп'ютерним програмуванням, управлінням фінансовими ризиками, а також вони діють як інвестиційні менеджери, банкіри чи трейдери. В інших сферах фінансового інжинірингу застосовуються такі методи, як інвестиційно-банківська діяльність, прогнозування, програмне забезпечення для управління ризиками, корпоративне стратегічне планування, торгівля цінними паперами та управління фінансовими ризиками, торгівля деривативами та ризик-менеджмент, інвестиційний менеджмент, страховий поліс, договір іпотеки, оцінка золота та товарів, зобов'язання з борговою заставою.

ВИСНОВКИ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Отже, в статті розглянуті концепції, інструменти, сфера застосування, природа, а також драйвери зростання фінансового інжинірингу. Фінансовий інжиніринг

має багатодисциплінарний характер, тим самим запозичуючи інструментарій з таких галузей, як економіка, інженерія, математика, статистика, страхування та ризик-менеджмент. Тому фінансовий інжиніринг можна описати як застосування методів та інструментів техніки, математики, статистики, економіки, фінансової теорії та принципи вирішення проблем фінансового стану окремих осіб, підприємств та державних органів.

Напрямок подальших досліджень у галузі фінансового інжинірингу — це огляд теоретичних та емпіричних постулатів для подальшого сприяння розвитку ринку деривативів, а також сфера удосконалення фінансового стану підприємств.

Література:

1. Офіційний сайт Державної служби статистики України. Показники діяльності суб'єктів господарювання. 2021. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення 30.12.2021).
2. Gou C. Research on the Reclassification of Financial Assets. Open Access Library Journal. 2020. Vol. 7. Pp. 1—9.
3. Khalatur S.M., Hudym K.M. Systematization and analyse of TNCs' conduct model during coming into the national agrarian markets. Економічний часопис — XXI. 2016. Vol. 5—6. Pp. 34—37.
4. Khalatur S.M. Important provisions for the development of agriculture of Ukraine. Baltic Journal of Economic Studies. 2017. Vol. 3. Pp. 147—154.
5. Khalatur S., Velychko L., Pavlenko O., Karamushka O. and Huba M. A model for analyzing the financial stability of banks in the VUCA-world conditions. Banks and Bank Systems. 2021. Vol. 16 (1). Pp. 182—194.
6. Khalatur S., Vinichenko I. and Volovyk D. Development of modern business processes and outsourcing activities. Baltic Journal of Economic Studies. 2021. Vol. 7 (3). Pp. 195—202.
7. Khalatur S., Kuprina N. and Kurbatska L. New business strategies formation of enterprises and outsourcing development as a condition for increasing competitiveness in the markets of Europe and Ukraine: comparative analysis. Baltic Journal of Economic Studies. 2021. Vol. 7 (4). Pp. 203—213.
8. Makdissi R., Nehme A. and Chahine R. The Influence of Financial Culture on SME's Financial Performance. Journal of Financial Risk Management. 2020. Vol. 9. Pp. 1—22.
9. Mazin A.M., Al Janabi. Scenario optimization technique for the assessment of downside-risk and investable portfolios in post-financial crisis. World Scientific Publishing. 2015. Vol. 2 (03). Pp. 1—28.
10. Muhammad Ishfaq Ahmad, Muhammad Akram Naseem, Ramiz ur Rehman, Rizwan Ali, Suhaib Mazoor. Gender diversity in the board and firms performance. International Journal of Financial Engineering. 2021. Vol. 8 (01). Pp. 1—12.
11. Osuoha J. Financial Engineering, Corporate Governance and Nigeria Economic Development. Journal of Financial Risk Management. 2013. Vol. 2. Pp. 61—66.
12. Sayyed I. The effects and implications of financial engineering in the corporate world: A review. International Journal of Engineering Research and Development. 2015. Vol. 11 (12). Pp. 76—90.
13. Zhang Q. A Study of Financial Acquisition Risk Identification and Prevention. Modern Economy. Vol. 8. Pp. 475—483.

References:

1. The official site of the State Statistics Service of Ukraine (2021), "Performance indicators of economic entities", available at: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (Accessed 30.12.2021).
2. Gou, C. (2020), "Research on the Reclassification of Financial Assets", Open Access Library Journal, vol. 7, pp. 1—9.

3. Khalatur, S. M. and Hudym, K. M. (2016), "Systematization and analyse of TNCs' conduct model during coming into the national agrarian markets", Economic Annals-XXI, vol. 5—6. pp. 34—37.

4. Khalatur, S.M. (2017), "Important provisions for the development of agriculture of Ukraine", Baltic Journal of Economic Studies, vol. 3, pp. 147—154.

5. Khalatur, S. Velychko, L. Pavlenko, O. Karamushka, O. and Huba, M. (2021), "A model for analyzing the financial stability of banks in the VUCA-world conditions", Banks and Bank Systems, vol. 16(1), pp. 182—194.

6. Khalatur, S. Vinichenko, I. and Volovyk, D. (2021), "Development of modern business processes and outsourcing activities", Baltic Journal of Economic Studies, vol. 7 (3), pp. 195—202.

7. Khalatur, S. Kuprina, N. and Kurbatska, L. (2021), "New business strategies formation of enterprises and outsourcing development as a condition for increasing competitiveness in the markets of Europe and Ukraine: comparative analysis", Baltic Journal of Economic Studies, vol. 7 (4), pp. 203—213.

8. Makdissi, R. Nehme, A. and Chahine, R. (2020), "The Influence of Financial Culture on SME's Financial Performance", Journal of Financial Risk Management, vol. 9, pp. 1—22.

9. Mazin, A.M., Al Janabi, (2015), "Scenario optimization technique for the assessment of downside-risk and investable portfolios in post-financial crisis", World Scientific Publishing, vol. 2 (03), pp. 1—28.

10. Muhammad Ishfaq Ahmad, Muhammad Akram Naseem, Ramiz ur Rehman, Rizwan Ali and Suhaib Mazoor, (2021), "Gender diversity in the board and firms performance", International Journal of Financial Engineering, vol. 8 (01), pp. 1—12.

11. Osuoha, J. (2013), "Financial Engineering, Corporate Governance and Nigeria Economic Development", Journal of Financial Risk Management, vol. 2, pp. 61—66.

12. Sayyed, I. (2015), "The effects and implications of financial engineering in the corporate world: A review", International Journal of Engineering Research and Development, vol. 11 (12), pp. 76—90.

13. Zhang, Q. (2017), "A Study of Financial Acquisition Risk Identification and Prevention", Modern Economy, vol. 8, pp. 475—483.

Стаття надійшла до редакції 11.01.2022 р.

www.dy.nayka.com.ua

Електронне фахове видання

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ
удосконалення та розвиток

Виходить 12 разів на рік

включено до переліку наукових фахових видань України
з питань **ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ**
(Категорія «Б»)

Наказ Міністерства освіти і науки України
від 28.12.2019 №1643

Спеціальність 281

e-mail: economy_2008@ukr.net
тел.: (044) 223-26-28, (044) 458-10-73